

др Срђан Ђорђевић
др Јуриј Топлак

ДОГМАТСКЕ ГЛОСЕ О КОСОВСКОМ УСТАВУ

ДР СРЂАН ЂОРЂЕВИЋ

ДР ЈУРИЈ ТОПЛАК

ДОГМАТСКЕ ГЛОСЕ О КОСОВСКОМ УСТАВУ

ИЗДАВАЧ: Правни факултет Универзитета у Крагујевцу
Институт за правне и друштвене науке
Јована Цвијића 1, 34000 Крагујевац
телефон: (034) 306 513, 306 504
телефакс: (034) 306 540
е-пошта: faculty@jura.kg.ac.rs
institut@jura.kg.ac.rs
веб: <http://institut.jura.kg.ac.rs>

РЕЦЕНЗЕНТИ: Проф. др Александар Молнар
Проф. др Ненад Ђурђевић

ЗА ИЗДАВАЧА: Проф. др Миодраг Мићовић

ДИЗАЈН КОРИЦА: Димитрије Милић

ШТАМПА: Кварк, Краљево

ТИРАЖ: 100 примерака

ISBN 978-86-7623-031-0

др Срђан Ђорђевић
др Јуриј Топлак

ДОГМАТСКЕ ГЛОСЕ О КОСОВСКОМ УСТАВУ

Крагујевац, 2012.

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	7
ПРВИ ДЕО	
О ТУМАЧЕЊУ УСТАВА	
ДОГМАТСКИ КОМЕНТАР КОСОВСКОГ УСТАВА	11
ДРУГИ ДЕО	
О ЈЕЗИКУ КОСОВСКОГ УСТАВА	161
ЈЕЗИЧКИ НЕДОСТАЦИ КОСОВСКОГ УСТАВА	167
ТРЕЋИ ДЕО	
УСТАВ РЕПУБЛИКЕ КОСОВО	233

ПРЕДГОВОР

Када сам својевремено упитао једног старијег професора Уставног права са простора Косова, за мишљење о Уставу који је предмет садржаја ове студије, добио сам одговор да му тај Устав личи отприлике као када би се палма посадила на врх Копаоника. Не желећи да проверавам да ли је истакнута метафора сагласна истини, проблему аналитичке обраде Устава Косова сам приступио руковођен логиком келзеновског стила у правничком размишљању, који право усмерава и своди на позитивизам. Тако је и са уставом, који у догматском светлу позитивизма не потребује залажење у резерват уставотворних стваралачких процеса који претходе и окружују већ формирану формулацију уставног текста. Садржај предметног интересовања чине уставне норме које третирам са намером да упутим правницима и грађанима резултате тумачења којим сам се бавио. Пратећи Кантову мисао да правнику није посао да мудрује о самом законодавству, већ да спроводи актуалне правне одредбе, чиним напор објашњавања и откривања правог значења анализираних уставних норми управо за потребе правника, али и свих грађана који треба да их примењују. Такво тумачење је нужно условљено одређеним степеном недостатка због избегавања употребе оних метода и средстава у мисаоном процесу која могу бити од помоћи на одређеним местима уставног текста. Ту, првенствено, мислим на социолошко-историјску компоненту доживљаја уставних норми, која ће очевидно одсуствовати, макар у оквирима првог издања овог коментара.

Дакле, заједно са колегом др Топлаком, закупљен сам позитивно-правном претпоставком основне норме, без намере да прекорачим хоризонт правног позитивизма. Вероватно из интуитивне бојазни да бисмо се, у супротном, суочили и са проблемом недовољне временске дистанце, што је неопходни предуслов објективног сагледавања дејствовања историјских, социолошких и политичких чињеница и околности за настанак и примену уставних норми. Стога је и помињање уставотворне власти на неколико успутних места у презентираном тексту, заправо, истицање претпостављене воље чиндбеника који је у поседу моћи доношења овог Устава, „док за Келзена уставотворна власт и није тема“.¹

Надам се и верујем да ће значења уставних норми, која смо истакли, бити у функцији инструмента за лакшу примену у процесу подвођења чињеница реалног живота под уставна правила. При томе, првенствено, мислим на субјекте правних односа који потичу из редова српске мањинске заједнице. Јер, они су потпуно ускраћени за компетентну доктринарну анализу важећег козовског Устава сачињену из угла делатника српског језичког подручја. На жалост, препуштени су сналажењу од ситуације до ситуације, без могућности да од значајнијих правних ауторитета стекну сазнања, која би им била од драго-

¹ J. Isensee, Држава, Устав, Демократија, Политичка култура, Загреб, 2004, стр. 104.

цене помоћи. Једноставно, препуштени су сами себи, а на овај начин сам се потрудио да направим први корак у правцу стручне, а истовремено неисполитизоване елаборације уставних решења Косова.

Уколико се овим подухватом чини помоћ бољем разумевању, макар и једног од тих решења, а посебно оних која припадају материји људских права и слобода – задовољио смо свој основни мотив.

Коначно, а истине ради, објављивање ове књиге је омогућено искључиво личним средствима аутора.

проф.др Срђан Ђорђевић

Уз особито професионално задовољство, укључио сам се, заједно са аутором, у догматско коментарисање правног документа, који представља *novum* у битисању позитивног права на балканским просторима. Професионални изазов је додатно мотивисан чињеницом да се ради о делу (данас већ виртуелног) мозаика некадашњег југословенског државно-правног поретка. Формални аспект анализе који је учињен у овој књизи представља тек први корак на путу ка даљем научно-истраживачком проучавању косовског уставног поретка, који обилује својим транзиционим специфичностима.

И поред мог солидног владања српским језиком, у део о језичкој анализи представљеног уставног документа се нисам желео укључити, препуштајући га верзиранијем од мене у том делу.

Уколико заједнички напор, који смо учинили проф. Ђорђевић и ја, буде од утицаја на даљи развој културе догматског тумачења устава, биће то индикатор доброг резултата и испуњење првог корака наше правне мисије.

доц.др Јуриј Топлак